

Deo creatur: creatur enim a Deo innocens, & sine vitio; & nunquam talis est. Ad quod dici potest, quia non omnino talis est qualem eam Deus fecit. Deus enim eam bonam fecit, & bonitatem ei sine corruptione indidit: & dicitur illa naturalis bonitas quam in creatione a conditore suscepit: quam bonitatem per peccatum penitus non amisit, sed vitiatam habuit: quam Deus tamen sine vitio fecit. Si enim res bona non esset anima, in ea malum esse nequiret, cum non possit malum esse nisi in bono, ut post dicitur. Non igitur omnino talis est anima qualis est a Deo creata; sicut quis pollutas habens manus, non tale habuit per mium quale ego dedi mundis manibus: ego enim dedi mundum.

An anima ex creatione sint aequales in donis naturalibus.

Illud quoque non incongrue queri solet, utrum omnes animae ex creatione aequales sint, an aliae aliis excellentiores. Pluribus non irrationabiliter videtur quod ex ipsa creatione aliae aliis excellentior, ut in essentia, alia aliis sit subtilior, & ad intelligendum, memorandūque habilior, utpote acutiori ingenio, & perspicaciori intellectu praedita. Quod non improbabiler dicitur, cum in Angelis ita fuisse constat. Et licet naturalibus donis aliae pra aliis polleant, tamen ante baptismum a corpore discedentes, pariter poenam, & post baptismum statim aequalem coronam sortiuntur; quia ingenii acumen, vel tarditas, praemium, vel poenam in futuro non collocat.

DIVISIO TEXTUS.

Postquam ostendit qualiter originale peccatum trahatur a parentibus, hic ostendit qualiter per baptismum dimittatur: & dividitur in partes duas. In prima ostendit, secundum quid originale in baptismo tollatur, & secundum quid maneat; in secunda inquiri, quae sit causa illius concupiscentiae quae per baptismum non tollitur, sed post baptismum manet, ibi: Praeterea solet queri, utrum concupiscentia quae post baptismum remanet... ex Deo auctore sit, vel ex alio. Prima dividitur in duas. In prima ostendit quomodo per baptismum originale remittatur quantum ad animam; in secunda inquiri, utrum etiam purgetur homo a feccitate carnis, ibi: Solet queri, utrum ipsa caro in baptismo ab illa feccitate purgetur quam in conceptione ex concupiscentia libidinosa contraxit. Prima dividitur in tres. In prima movet dubitationem. In secunda ponit solutionem, ostendens quod duobus modis originale dicitur, ibi: Sed licet remanet concupiscentia post baptismum, non tamen dominatur, & regnat sicut ante. In tertia modos magis explicat, & auctoritatibus confirmat, ibi: (5) Duplex ergo ratio peccatum originale dicitur dimitti in baptismo. Et primo ostendit quod originale peccatum per baptismum solvi dicitur, in quantum reatus ejus tollitur; secundo quod solvi dicitur, in quantum concupiscentia ipsa mitigatur, ibi: Deinde idem ipse ostendit, eo modo etiam dimitti in baptismo, quia baptismi gratia concupiscentia ipsa mitigatur.

Praeterea solet queri, utrum concupiscentia quae post baptismum remanet... ex Deo auctore sit, vel ex alio. Hic inquiri, utrum concupiscentiae remanentis post baptismum Deus sit causa, & concupiscentia illa simul cum reatu, & infectione maculae trahatur: ideo circa hoc tria facit. Primo inquiri, utrum illius concupiscentiae Deus sit auctor. Secundo inquiri, utrum divinae justitiae hoc conveniens sit ut pro peccato parentis, natus reatum poenae incurrat, ibi: Solet etiam queri, quae justitia teneatur illo peccato anima innocens a Deo creata. Tertio inquiri, quomodo divinam sapientiam deceat ut ejus opus, scilicet anima, statim in sua creatione inficiatur, ibi: Si vero queritur etc. Circa secundum duo facit. Primo determinat principalem questionem: & quia reatus sequitur voluntarium in peccato, sine quo nullus ad poenam obligatur, ideo secundo ostendit quomodo originale peccatum necessarium, & voluntarium dici possit, ibi: Illud etiam non immerito queri potest.

ARTICULUS I. Utrum peccatum originale tollatur per baptismum.

I. P. quast. lxxix. art. 1. & IV. dist. xv. quast. 11. art. 1. & quodl. xlii. art. 15.

1. AD primum sic proceditur. Videtur quod per baptismum originalis culpa non tollatur. Privatio enim non tollitur, nisi habitus oppositus restituatur. Sed originalis justitia, cujus privatio est originale peccatum, per baptismum non restituatur, cum non remaneat debitus ordo inferiorum virium ad rationem. Ergo nec originale peccatum per baptismum tollitur. Praeterea, in baptismo est duplex res: una quae est res, & signum, scilicet character; & alia quae est res tantum, scilicet gratia. Si ergo baptismus peccatum originale delet, aut hoc erit virtute characteris quem imprimit, aut virtute gratiae quam confert. Si virtute characteris, cum igitur characterem consequantur etiam fidei, accedentes, sequeretur quod eis etiam originalis culpa dimitteretur; & sic aliquis in mortali existens peccato, a culpa aliqua purgaretur:

(5) Al. Multiplici vero ratione etc.

tit: quod est inconveniens. Si autem virtute gratiae, gratia autem post baptismum frequenter per peccatum mortale amittitur; ergo oportet quod originale per quodlibet sequens mortale rediret. Sed peccatum originale non nisi per baptismum potest purgari. Ergo oportet quod quodcumque aliquis de peccato mortali poenitentiam agit, simul etiam contra peccatum originale baptizaretur.

3. Praeterea. Sicut se habet actus in peccato actuali ut materialiter deformitati substans; ita etiam concupiscentia in originali, ut supra dictum est. Sed non potest esse quod deformitas peccati tollatur manente actu peccati: quia tales actus sunt qui bene fieri non possunt. Ergo & manente tali concupiscentia; non potest originalis culpa deleri.

4. Si dicatur, quod (1) non manet intensa, sed diminuitur; contra. Magis, & minus non diversificant speciem. Sed poena, & culpa nominant diversas species mali. Ergo non potest esse ut intensa concupiscentia sit culpa, & remissa sit tantum poena.

5. Si dicatur, quod non solvitur nisi quantum ad reatum; contra. Reatus consequitur deformitatem culpae: quia ad hoc poena infligitur, ut culpae deformitas ordinetur per poenam, quae in se deordinata est. Si ergo originale peccatum quantum ad deformitatem maculae non tollitur, videtur quod nec etiam quantum ad reatum solvi possit.

6. Praeterea. Quales sunt habitus, tales actus reddunt, ut in II. Eth. cap. iv. dicitur. Sed concupiscere, quod procedit ex concupiscentia inordinata, est peccatum post baptismum sicut & ante. Ergo & ipsa concupiscentia per baptismum rationem culpae non amittit.

Sed contra. Rom. vi. 7. (2) Qui mortuus est peccato, justificatus est a delicto. Sed baptizatus per baptismum commoritur, & conspeliatur Christo, ut ibidem Apostolus dicit. Ergo oportet quod per baptismum omne peccatum praeteritae vitae deleatur, nisi effectus baptismi ex parte baptizati impediatur.

Praeterea. Non potest aliquis esse simul filius gratiae, & filius irae. Sed per originale peccatum nascimur filii irae, ut Ephes. 11. 3. Erasmus natura filii irae; per baptismum autem regeneramur in filios gratiae. Ergo non potest esse quod post baptismum originalis culpa remaneat.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod de remissione culpae originalis oportet nos loqui proportionaliter ad remissionem culpae actualis. Ex actu enim peccati duplex effectus in peccante relinquitur, scilicet privatio gratiae ex ratione aversionis a fine, & dispositio quaedam ad similem actum, quam actus peccati inducit ex ratione conversionis; & ex hoc ipso quod gratia privatus est propria voluntate, reatum poenae incurrit: unde, gratia sibi restituta, simul & macula illa tollitur, quae in defectu gratiae consistebat, & obligatio ad poenam, quae reatus dicitur; dispositio vero ex actu peccati inducta non ex toto statim tollitur, sed minuitur, in quantum gratia inclinat ad contrarium illius dispositionis; sed postmodum per consuetudinem bonorum operum etiam illa dispositio tollitur, & in contrarium mutatur. Similiter etiam ex actu naturae, qui est carnis propagatio, relinquitur quaedam dispositio inclinans ad malum in ipsa natura generati, quae concupiscentia, vel fomes dicitur.

In II. Sent. Tom. II. (1) In editis deest non. (2) Vulgata: Qui enim mortuus est, justificatus est a peccato.

ratem speciei causant, nec ab ea causantur; ut patet quando eadem albedo intenditur, & remittitur; quandoque vero super diversas naturas, intensio, & remissio fundatur; & tunc intensio, & remissio, ex diversitate speciei proveniunt; sicut dicitur Angelus homine intelligentior, & sicut dicitur color illustratus visibilior quam sine lumine, quia lumen est illud per quod efficitur visibile in actu. Ita etiam intensio, & remissio fomitis super diversam naturam fundantur; dicitur enim intensus, secundum quod ad suum formale conjungitur, quod est defectus iustitiae; & remissus, secundum quod a tali defectu separatur.

Ad quintum dicendum, quod sicut transit reatus, ita etiam macula transit: unde hoc concedendum est quod obiectio concludit.

Ad sextum dicendum, quod etiam in peccatis actualibus contingit dispositionem peccati remanere gratia adveniente; & tunc si ex dispositione illa aliquis actus sequatur, peccati rationem habebit; quamvis dispositio illa quae actum causat, culpa non esset; ita etiam quamvis concupiscere, quod est actus fomitis, post baptismum sit culpa, non tamen oportet quod fomes post baptismum sub ratione culpae remaneat; nec oportet esse similitudinem inter actum & habitum, sicut culpa ad culpam; sed ex parte conversionis, ut actus ad illud obiectum terminetur ad quod habitus inclinabat.

ARTICULUS II.

Utrum poena peccati originalis debeat manere post baptismum.

III. P. quest. LXXI. art. 2. Et IV. dist. IV. quest. 11. art. 1. quest. iunc. 2.

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur quod poena originalis peccati post baptismum remanere non debeat. Injustum enim est ut sine culpa aliquis puniatur. Sed per baptismum originalis culpa tollitur, ut dictum est. Ergo injustum esset quod poena remaneret.

2. Præterea. Iustitia gratuita potentior est quam originalis. Sed originali iustitia manente in anima, nihil poenale in ea erat, nec rebellio carnis ad spiritum, nec etiam corruptio, vel passibilitas. Cum ergo per baptismum gratuita iustitia conferatur, videtur quod poena remanere non debeat post baptismum.

3. Præterea. Generatio spiritualis potentior est quam carnalis: quia non sicut delictum, ita & donum; immo multo amplius, ut Rom. v. dicitur. Sed generatio carnalis inducit corruptionem culpae, & poenae. Ergo generatio spiritualis, quae est per baptismum, utrumque tollere debet.

4. Si dicatur, quod non est ex defectu baptismi quod poena non tollatur; sed quia est utile, & expediens, (1) & promovens in salutem; contra. Unumquodque iudicandum est secundum id quod per se sibi convenit, magis quam secundum id quod per accidens debetur. Sed fomes per se ad malum inclinatur; non autem nisi per accidens in bonum promovet, in quantum aliquis resistendo coronatur, vel secundum quod aliquis humilior redditur. Ergo magis esset expediens homini fomitem non habere quam quod ipsum habeat.

(1) Al. tantum & promotus.

5. Præterea. Gratia quae in baptismo confertur, fomitem dimittit. Sed augmentata causa, crescit effectus. Ergo si major gratia infundatur, fomes plus minorabitur. Ergo tantum poterit gratia augmentari quod fomes ex toto tolleretur.

Sed contra. Galat. v. 17. Caro concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem: & tamen illis loquitur qui per baptismum renati erant. Ergo per baptismum talis rebellio non tollitur. Hoc etiam habetur per illud Rom. vii. 17. Non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum, id est fomes peccati, ut Glossa, interlinealis, dicit.

Præterea. Ex concupiscentia parentis procedit originale in prolem, ut supra dictum est. Si ergo baptizatus concupiscentiam fomitis non haberet post baptismum, nullus in peccato originali filium generaret; & hoc supra improbatum est a Magistro. Ergo baptismus concupiscentiam non tollit ex toto.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod peccatum originale est primo & per se infectio naturae, & per consequens inficit personam, secundum quod dispositio naturae in personam redundat: & secundum hoc duplex poena originali debetur. Una in quantum personam inficit, scilicet carentia divinae visionis: visio enim divina actum quemdam designat; actus autem omnis personae est, quia actus individuorum sunt, ut Philosophus dicit; unde & carentia visionis ad personam referenda est, cum opposita sint circa idem. Alia poena debetur sibi, in quantum naturam inficit, sicut necessitas moriendi, passibilitas, rebellio carnis ad spiritum, & huiusmodi: quae omnia ex principiis naturae causantur, & speciem totam consequuntur, nisi miraculose aliter contingat. Dicendum est ergo, quod baptismus infectionem originalis mundat, secundum quod infectio naturae in personam redundat: & ideo per baptismum illa poena tollitur quae personae debetur, scilicet carentia divinae visionis: non autem baptismus removet infectionem naturae, secundum quod ad naturam per se refertur; sed hoc erit in patria, quando nostra natura perfecte libertati restituetur: & ideo oportet quod remaneat illa poena post baptismum quae culpae originali debetur, secundum quod naturam inficit; & huiusmodi est fomes, necessitas moriendi, & huiusmodi.

Ad primum ergo dicendum, quod secundum hoc quod culpa deletur, etiam poena sibi respondens tollitur, ut ex dictis patet: & ideo nihil injustum consequitur.

Ad secundum dicendum, quod in omni effectu quod per se iustitia est, potentior est gratuita iustitia quam originalis; sed excludere huiusmodi poenales, non est effectus iustitiae, in quantum iustitia est; sed fuit effectus originalis iustitiae ratione cuiusdam accidentis sibi annexi, in quantum scilicet fuit continuata, & non intercessa in natura humana; decuit enim ut sicut anima sine interruptione in Deum dirigebatur per iustitiam, ita etiam corpus animae sine interruptione totaliter obediret: & ideo non oportet quod ille effectus gratitiae iustitiae conveniat, cum facta fuerit interruptio rectitudinis humanae naturae ad Deum.

Ad tertium dicendum, quod generatio spiritualis efficacior est in eo ad quod ordinatur, quam generatio carnalis.

ratio corporalis. Generatio autem corporalis terminatur per se ad naturam, quia forma est terminus generationis; sed generatio spiritualis terminatur ad perfectionem personae, quae est per gratiam: & ideo plus mandat generatio spiritualis personam, quam generatio corporalis inficere possit. Generatio enim corporalis non potest inficere personam nisi infectione originali; sed generatio spiritualis purgat personam a culpa originali, & actuali. Sed huiusmodi defectus poenales principia naturae generatio corporalis ad eos inducendum, quam generatio spiritualis ad eos curandum.

Ad quartum dicendum, quod simpliciter loquendo melius esset homini fomitem carere quam ipsum habere: constat enim quod ex abundantia gratiae fit in aliquibus quod a fomite liberantur. Sed quoad aliquid, & quantum ad aliquem statum hominis, expedit fomitem habere, ne in superbiam elatus cadat; & hoc etiam obiectio concludebat.

Ad quintum dicendum, quod quantumcumque de gratia baptismali in baptismo infundatur, nunquam tamen potest hoc efficere ut ex toto tollat fomitem: quia gratia illa non est ordinata nisi ad curandum infectionem personae ex infectione naturae procedentem. Posset tamen Deus alterius generis gratiam infundere, per quam totum tolleretur; ut sic simul & personae, & naturae infectio, gratiae cederet.

ARTICULUS III.

Utrum fomes inveniatur major in uno quam in altero.

I. 2. quest. LXXXII. art. 4.

1. Ad tertium sic proceditur. Videtur quod fomes, & concupiscentia in quibusdam plus, & in quibusdam minus inveniatur. Multiplicata enim causa, multiplicatur effectus. Sed ex foeditate coitus infectio fomitis causatur. Cum ergo quanto magis homo a primo generante distat, tanto plures tales actus inficientes inveniuntur, videtur quod semper in prole inveniatur major infectio fomitis quam in parente.

2. Præterea. Fomes nihil aliud dicit quam pronitatem quamdam ad inordinate concupiscendum. Sed ex naturali complexione unus alio pronior nascitur ad luxuriam, vel ad iram, vel ad quodlibet aliud genus peccati. Ergo unus nascitur cum majori infectione fomitis quam alius.

3. Præterea. Ex consuetudine actuum, & dissuetudine relinquitur in agente per voluntatem major facilitas, vel difficultas ad aliquid agendum. Sed contingit aliquos concupiscentiae operibus operam dantes esse, alios autem ab eis retrahi honestis exercitiis occupatos. Ergo in quibusdam inveniatur fomes intensior quam in aliis.

4. Præterea. Sicut corruptio fomitis ex peccato primi parentis procedit, ita etiam & aliae poenales, ut passibilitas, & mortalitas, & huiusmodi. Sed aliae poenales semper in homine crescunt, quanto humana natura a primo parente longius recedit per successionem generationis: quia communiter dicitur, quod homines sunt nunc brevioris vitae, & minoris virtutis quam antiquitus. Ergo & simili ratione corruptio fomitis magis in filiis quam in parentibus inveniatur.

5. Præterea. Constat quod aliae poenales inveniuntur, & remittuntur secundum diversas complexiones corporales: ex quo causatur quod quidam sint aliis passibiliores, & brevioris vitae. Si ergo per eandem causam inveniatur in nobis fomes per quam & aliae passibilitates, videtur quod secundum diversas complexiones hominum intendatur, & remittatur.

Sed contra. Consequens naturam aequaliter invenitur in omnibus habentibus naturam. Sed fomes consequitur humanam naturam, sicut corruptio eius, sicut dictum est. Ergo cum omnes homines aequaliter humanam naturam participant, videtur quod etiam aequaliter corruptionem fomitis incurrant.

Præterea. Aequalitas poenae debet respondere aequalitati culpae. Cum ergo non sit major culpa originalis in uno quam in alio, quia una poena omnibus pro illa culpa debetur, scilicet carentia visionis divinae, videtur quod etiam infectio originalis non sit in uno magis quam in alio.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod cum corruptio fomitis sit per se infectio humanae naturae, oportet idem esse iudicium de intensione eius, & de intensione humanae naturae. Natura autem ipsa potest considerari dupliciter: vel quantum ad rationem speciei; & sic aequaliter in omnibus invenitur: vel in quantum redundat perfectio naturae in perfectionem individui per modum quo ex principiis speciei sequuntur operationes individuorum; & secundum hoc unus homo alio est potentior in explendis operationibus speciem concernentibus: unus enim alio promptior est ad intelligendum, vel ad rationandum, & sic de aliis. Similiter est etiam de corruptione fomitis: quia si consideretur secundum quod per se naturam respicit, sic proculdubio aequaliter in omnibus invenitur; & haec est absoluta consideratio eius. Quod enim subtrahatur rectitudo illa quae omnes vires animae in unum continebat, hoc omnibus aequaliter convenit: quia privatio, quantum in se est, non suscipit magis & minus. Sed si consideretur secundum hoc quod infectio originalis redundat in infectionem personae, in quantum potentiae sua rectitudine carentes in turpes operationes inclinant; sic in uno est major corruptio fomitis quam in alio, scilicet in quantum vel per naturalem complexionem, vel per consuetudinem, concupiscibilis, vel irascibilis in uno est efficacior, & ferventior ad suum actum quam in alio: & per hunc etiam modum fomes dicitur post baptismum diminui, in quantum gratia retardat impetum concupiscibilis, & irascibilis, in contrarios actus inclinans.

Ad primum ergo dicendum, quod causa inducens originale peccatum, non est actualis delectatio quae est in coitu, sed concupiscentia habitualis, quae est in generante: illa autem non potest majorem concupiscentiam inducere in prole quam sit in parente: quia generans generat sibi simile; & ideo non sequitur quod post multas generationes aliquis magis sit infectus originali peccato, sed eodem modo; sicut & omnes proprietates naturam consequentes, eodem modo in tota natura inveniuntur.

Ad secundum dicendum, quod diversitas complexionis est ex diversa dispositione materiae, quae principium individuationis est; quae quanto magis est disposita, tanto perfectius naturam speciei consequitur, secundum quod est principium personalium operationum: & per hunc etiam modum potest esse fomes in quibusdam intensior in comparatione ad

operationes quæ individuo debentur; non autem absolute prout naturam respicit.

Et per hoc patet solutio ad tertium: quia etiam illa (1) facilitas quæ ex consuetudine relinquitur, est secundum hoc quod potentia inclinatur ad actus individui.

Ad quartum dicendum, quod alia passibilitates non sunt modo magis in homine quam antiquitus fuerint tempore diluvii: unde (2) etiam David de hominibus sui temporis loquitur, Psalm. LXXXIX. 10. *Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni.* Sed verum est quod ante diluvium homines diutius vivebant virtute divina hoc faciente ad generis humani multiplicationem.

Ad quintum dicendum, quod alia passibilitates, ut mortalitas, & huiusmodi, non intenduntur, & remittuntur ex diversitate complexionis, secundum quod naturam respiciunt (unde mortale, prout est differentia naturam speciei constituens, non recipit magis & minus) sed solum secundum quod ad consistentiam, & operationes individui comparantur.

QUESTIO II.

Deinde queritur de causa originalis infectionis: & circa hoc queruntur tria.

Primo. Utrum à Deo sit.

Secundo. Utrum divinam sapientiam deceat quod hoc modo permittit animam maculari.

Tertio. Utrum animæ in sua creatione sint inæquales, ut Magister in littera dicit.

ARTICULUS I.

Utrum infectio peccati originalis sit à Deo.

1. Ad primum sic proceditur. Videtur quod infectio originalis à Deo sit. Anima enim dum creatur infunditur, ut Augustinus, (a) de eccles. dogm. dicit. Sed anima in infusione maculatur. Ergo & in creatione; & sic à Deo maculam habet.

2. Præterea. Magister supra dixit, quod si Angelus in primordio suæ creationis malus fuisset, sequeretur Deum mali esse auctorem. Sed anima in principio suæ creationis maculata est. Ergo sequitur quod illius maculæ Deus sit causa.

3. Præterea. Ut Augustinus dicit, (b) de Civit. Lib. V. cap. x. omnis pœna à Deo est. Sed hæc infectio, præcipue secundum quod post baptismum remanet, pœna quædam est. Ergo à Deo est.

4. Præterea. Quidquid consequitur principia naturæ, præcedit ab auctore naturæ. Sed huiusmodi deordinatio ex principiis naturæ consequitur, ut supra dictum est, in quantum quælibet vis naturaliter in suum objectum tendit. Ergo à Deo, qui est auctor naturæ, procedit.

5. Præterea. Nihil est ordinatum ad bonum quod à Deo non sit. Sed fomes est promovens ad bonum, maxime secundum quod post baptismum remanet. Ergo à Deo est.

Sed contra. Damascenus dicit, Lib. III. Fid. orth. cap. vi. quod Christus assumpsit quod in natura nostra plantavit. Sed corruptionem fœdit non assumpsit. Ergo fomes in natura nostra ab ipso non est.

(1) Al. facultas. (2) Al. enim. (3) Al. convertens.

Ex Edit. P. Nicol. (a) Non verus quidem, sed suppositivus Lib. de eccles. dogm. cap. xiiii. prope finem. (b) Nempe Lib. II. de lib. arbit. cap. i. (c) Colligitur ex Lib. LXXXIII. Q. quæst. 117.

Præterea. Augustinus (c) dicit, quod illud quod homo fit deterior, non potest esse à Deo. Sed per infectionem fœditis tota humana natura deteriorata est. Ergo talis infectio à Deo non est.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod in infectione originalis peccati est considerare rationem culpæ, & pœnæ. Culpæ siquidem rationem habet, in quantum ex voluntate inordinata primi parentis talis defectus consecutus est: unde sicut actuale peccatum ipsius Adæ, per quod voluntas ejus deordinata est, non habet Deum auctorem; ita etiam nec ab ipso est totus defectus consequens, secundum quod rationem culpæ habet. Si autem consideretur secundum quod deficit ab aliqua perfectione, sic pœna est; & huiusmodi pœnæ quidem Deus causa est. Sed sciendum est, quod non eodem modo est causa omnis pœnæ. Quædam enim pœna est per inflictionem alicujus contrarii affligentis, vel corruptoris; & talis quidem pœna est à Deo agente, à quo omnis actio, secundum quod ordinata est, & passio per consequens, principium sumit. Omnis autem pœna, cum iusta sit, ordinata est. Quædam vero pœna est quæ simpliciter in ablatione, vel defectu consistit, sicut est subtractio gratiæ, & aliquid huiusmodi; & hæc quidem pœnæ à Deo sunt, non quidem sicut ab agente aliquid, sed potius sicut à non influente talem perfectionem: quia in ipso est influere, & non influere; & utriusque sua voluntas causa est. Si ergo consideretur fomes, secundum quod est pœna, non dicit aliquam pœnam inflictam (quia super naturalia principia non supponit aliquid positive in homine) sed pertinet ad illud genus pœnarum quod in solo defectu consistit: ex hoc enim concupiscentia, vel fomes inordinate inclinatur, quia subtractum est vinculum originalis iustitiæ, inferiores vires in obedientia rationis (3) continens; & secundum hoc dicitur huiusmodi pœnæ Deus causa esse, in quantum illam originalem iustitiam non confert homini nato quam primo homini creato contulerat.

Ad primum ergo dicendum, quod creatio, & infusio, licet simul sint, respectu animæ tamen differunt: quia creatio dicitur secundum respectum ad principium à quo est anima tantum; infusio vero dicitur secundum respectum ad duo, scilicet ad principium à quo procedit, & ad materiam quam perficit. Cum ergo dicitur, Anima creatione maculatur, ablativus iste potest denotare habitudinem alicujus causæ; & sic falsa est: quia creatio animæ non est causa quod maculetur, nihil enim ex creatione anima habet quod à Deo non sit: vel potest denotare concomitantiam; & sic vera est: quia dum creatur, maculatur: ex quo tamen non sequitur quod Deus maculæ auctor sit. Cum vero dicitur, Anima infusione maculatur, si ablativus concomitantiam designat absolute, vera est; si autem denotet habitudinem causæ, duplex est: quia vel intelligitur infusio esse causa maculæ ex parte principii à quo, & sic falsa est; vel ex parte termini ad quem, & sic vera est.

Ad secundum dicendum, quod non est simile de anima, & de Angelo: Angelus enim creatus est non ut forma alterius corporis: unde non poterat ex parte materiæ defectus incidere; sed oportebat quod si

in principio creationis; peccati maculam habuisset, (1) hoc ex parte creatis esset: anima vero creatur ut actus cuiusdam corporis, ex cuius conjunctione potest aliquam maculam contrahere: nec sequitur quod maculæ illius Deus principium sit.

Ad tertium patet responsio per ea quæ dicta sunt.

Ad quartum dicendum, quod quamvis ferri in delectabile carnis sit de natura ipsius concupiscibilis absolute consideratæ, non tamen est de natura ejus secundum quod est humana, id est per rationis iudicium nata ordinari, & præcipue secundum hoc quod in natura humana potuit esse talis perfectio in ratione qua concupiscibilem penitus ordinaret: & ideo quando præter ordinem rationis in suum objectum fertur, ex defectu quodam contingit: & causa istius defectus, in quantum culpæ rationem habet, ex Deo non est, ut dictum est.

Ad quintum dicendum, quod fomes per se in malum inclinatur; sed quod in bonum promoveat, hoc est per accidens: unde non sequitur quod quolibet modo consideratus ex Deo sit: quia ex quolibet malo aliqua bona per accidens proveniunt.

ARTICULUS II.

Utrum conveniat sapientiæ divinæ infundere animam corpori, à quo contrahat maculam.

1. Ad secundum sic proceditur. Videtur quod divinam sapientiam non deceat quod anima corpori infundatur, ex quo maculam contrahat. Nullus enim sapiens ponit thesaurum suum in loco in quo inquinatur. Sed anima pretiosissima (2) thesaurus Dei est, ut est imagine Dei insignita. Ergo non deceat divinam sapientiam ut tali corpori infundatur ex quo maculam contrahat.

2. Præterea. Si Deus aliquem in inferno poneret sine propria culpa, non esset decens iustitiæ ejus, & sapientiæ. Sed ex hoc quod anima ex infusione maculatur, reatum infernalis pœnæ incurrit. Ergo non deceat Deum ut tali corpori eam infundat.

3. Præterea. Infectio spiritualis est pejor quam corporalis. Sed consulitur infectis lepra corporali ut à coitu abstineant, ne filios infectos generent. Ergo multo fortius & Deus instigare debuit ut homines à carnali opere cessarent, ex quo per coitum genitos maculam originalis culpæ contrahere necesse est.

4. Præterea. Nullus artifex (3) sapiens facit tale opus ex quo sua intentio perfici non potest. Sed finis propter quem Deus fecit hominem, est ut ejus beatitudine perficiatur. Cum ergo per hoc quod anima tali corpori infunditur, reatum incurrat, ut visione careat Dei, videtur quod hoc sapientiam Dei non deceat.

5. Præterea. Ut Fulgentius, de dup. prædest. Lib. I. cap. xix. dicit, Deus illius rei non est ultor cuius non est auctor. Ergo eadem ratione illius rei non est auctor ex qua de necessitate consequitur hoc cuius est ultor. Sed ex unione animæ ad tale corpus, de necessitate sequitur infectio originalis culpæ, cuius Deus est ultor. Ergo tali corpori animam unire Deum non deceat.

Sed contra. Non est decens ut Deus opera sua mutet. Sed Deus sic instituit ut homines per sexuum commixtionem generarentur, & quod corpori per coitum seminato anima infundatur. Ergo non decuit ut Deus hoc mutaret.

(1) Al. quod ex parte. (2) Al. thesaurus Dei est imagine &c. (3) Al. faciens.

Præterea. Non est sapientis inducere majorem defectum, ut minor defectus vitetur. Sed major defectus esset si humanum genus non multiplicaretur, per cuius multiplicationem electorum numerus impletur, quam quod puer in culpa originali nascatur. Ergo non deceat Deum ut multiplicationem naturalem humani generis cessare faciat ad originalis peccati infectionem vitandam.

SOLUTIO.

Respondeo dicendum, quod sicut bonum gentis divinius est quam bonum unius hominis, ut in I. Ethic. cap. ii. dicitur; ita etiam bonum universi præpollet bono particularis rei, & specialis naturæ: unde etiam defectus in universum redundans deterior est. Si autem humani generis naturalis multiplicatio tolleretur, in defectum totius universi redundaret; quia vel subtraheretur natura aliqua de universo quæ ad perfectionem universi confert; vel etiam alicui parti universi sua naturalis perfectio tolleretur, secundum quod unumquodque natum est sibi simile generare: & utrumque in defectum universalitatis redundaret; & ideo non debet intermitteri humanæ generationis processus naturalis, ut infectio originalis vitaretur. Et præterea iste est ordo naturalis in rebus, ut posteriori remoto id quod prius est remaneat, nec ad ejus remotionem tollatur, sicut quando removens vitium, remanet esse, ut in Libro de Causis, propos. i. dicitur. Bonitas autem naturalis præexistit omni superaddita bonitati, & acquisita, & gratis collata: unde subtracta illa bonitate quam Deus humanæ naturæ gratis contulerat, scilicet originalis iustitiæ, non congruit ordini quem divina sapientia rebus instituit, ut aliquid eorum quæ ad naturalem bonitatem pertinent immutetur; & præcipue cum remaneat in natura facultas ad recuperandum illud quod deperditum est, vel aliquid eo excellentius.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut non esset sapiens qui thesaurum in loco mundo conservabilem, in immundo reponeret; ita esset valde insipiens qui thesaurum non aliter conservabilem, non etiam in immundo loco collocaret; & præcipue si emendandi thesaurum possibilitas remaneret. Dico etiam, quod anima habet talem naturam ut tali corpori uniat: unde si tali corpori non uniretur, oporteret quod vel omnino anima non crearetur, vel quod alterius naturæ esset; & si alterius naturæ esset, hæc natura non esset. Unde constat quod hanc naturam conservari impossibile est nisi per hunc modum.

Ad secundum dicendum, quod pœna inferni est duplex. Quædam est, quæ pro peccato actuali debetur; & ista est corruptio alicujus boni quod etiam ex naturalibus principiis naturam humanam consequitur: unde injustum esset ut aliquis talem pœnam subiret nisi per hoc quod propria culpa illam meruisset. Quædam vero pœna est originali debita, quæ nihil subtrahit eorum quæ naturæ ex principiis suis debentur; sed aliquid humanam facultatem excedens tollit, ad quod tamen ordinata erat per aliquid naturæ gratis collatum: unde nulla injuria isti homini fit, si non sibi datur quod suæ naturæ non debetur, secundum quod eam accepit.

Ad tertium dicendum, quod lepra est corruptio illius boni quod principia naturæ consequitur, & sanari non potest; sed originalis infectio est corruptio illius